

DEVECSERI UJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 8 pengő Fél „ 4 „ Negyed „ 2 „ Egyes szám ára 20 fillér		Felelős szerkesztő: Dr. SOMOGYI KÁROLY	Kiadótulajdonos: HUSS FERENC	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Devecser, Klapka-ucca 16. TELEFON 23. Ide intézendők a lapot érdeklő minden- nemű közlemények
---	--	--	--	---

Az érdem elismerése.

Bizonyos, hogy az emberi hiuság (különösen a férfi nemnél) hatalmas rugója sok hasznos munkának, törekvésnek, nemes versenyrekelésnek, áldozatkésztségnek, sőt önfeláldozásnak. Igaz, hogy sok rossznak és gonosznak is szülője ez az eredendő és ki nem irtható tulajdonsága az embereknek (különösen a női nemnél.)

Nyíltan kimondhatjuk, hogy a politikusok általában igen nagy mértékben meg vannak áldva ezzel a jellemvonással, de hozzájuk tehetjük a közpályán szereplő egyéb nagyságok tömegét is, aztán az írókat, művészeket, mestereket, testi és szellemi mindenféle más kiválóságokat vagy kiválóságot maguknak beképzeltöket is. Ismételjük, hogy nem tartjuk ezen tulajdonságokat káros hatásúnak.

Tagadhatatlan és — valljuk meg őszintén — mindenkinek jól esik, hogy ha — egyebet ne mondjak — csak a nevét is nyomtatásban láthatja. Hát még egy kis cím, rang, vagy rendjelecske!

Nem mentes a magyar faj sem a hiuságtól, bárha például a spanyoltól, lengyeltől messze elmarad ebben. Csak nézzük meg, hogy a helyi, állandó kol-dus is mennyivel különbnek tartja magát a vándorlónál!

Az érdemek elismerésének külső, látható vagy olvasható jelei és jelvényei különösen izgatják az emberi hiuságot. Ott van aztán a baj, hogy ezeket sokszor nem az érdemes kapja, hanem azokat a protekció juttatja jutalomként, vagy egyszerűen pénzen is megvásárolhatók azok, sokszor flastromnak is adják holmi sebekre. Ez az oka, hogy a kitüntetésre érdemességről csak a kitüntetett maga van meggyőződve, a többi — már csak irigységből is — hajlandó azt el nem ismerni.

Hallottunk kifogásokat az ellen, hogy mi nem nyomtatjuk ki ökölnyi nagy betűkkel egyre-másra a devecseri kerület országgyűlési képviselőjének nevét és érdemeit, nem dicsérjük hangzatos szavakkal agyba-főbe, hanem csak egyszerű, száraz tényeket mondunk el minden kicafrangozás nélkül. Magas kitüntetéséről is, — amely valóban ezideig három-négy embernek sem jutott Magyarországon — szintén a nép közvetlen, cifraság nélkül magyar nyelven írtunk.

Megmondjuk őszintén, hogy miért tettünk így.

Dr. Schandl Károlyt kerületének népe személyében olyannak ismerte meg, akit bizonyára — a saját nemes egyszerűsége folytán — bántana inkább a kövér betűkkel szedett és a jóízűséget is sértő remlámiroztatás. Ő annyit tett, dolgozott, fáradt a népért, a közért és ezt annyira tudja mindenki, hogy felesleges őt ezért kidicsérgetni.

Azt is tudjuk, hogy nem embere a sok beszédnek, hangzatos szónoklásoknak. Ha a néphez szól is, akkor is mindig mond valamit és távol tartja magát a „maszlagolástól”, amivel az abból élők szokták a jó magyart hitegetni, lázítani és orránál fogva vezetni.

Hát mi nem akarunk másképpen írni. Egyről azonban biztosíthatjuk őt: érdemei a lelkünk könyvében vannak felírva és ha eljön közénk, ebben a kitárt könyvben olvashatja a bizalom, szeretet és hála jeleit, melyek vannak olyan értékesek, mint bármi magas külső elismerései az érdemnek.

Nem olvastuk össze, hány képviselője volt eddig a devecseri kerületnek, de merjük állítani, hogy valameny-nyi együttvéve sem tett annyit a polgárok és a köz érdekében, mint ő egymaga a lefolyt rövid idő alatt.

Beszélni, lehet, hogy többet beszéltek.

S.

A vidéki hitel szervezése.

Írta: dr. Schandl Károly

Amikor a földmivelésügyi államtitkári szék az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatói tisztségével felcseréltem, tudatában voltam annak, hogy mezőgazdaságunk érdekében sürgős mentő munkára van szükség, mert a magyar falvakra veszedelmes idők közelednek. Az eladósodás réme fenyegeti a gazdátársadalmat s ugyanakkor a világvésény veszedelme szorítja ki mezőgazdaságunkat a külföldi piacokról. Tétovázásra nincs idő. Meg kell akadályozni a további romlást, hogy a két oldalról támadó ellenség prédájává ne legyen a magyar falu és tanyavilág.

A drága adósság a legjobb gazdát is megőrli, hátha még eladni sem tudja termését haszonnal. Est-télienül nem nézhetjük. Eljötttem azért a legnehezebb frontra a küldelem vezetésére, mert itt leghibebb fegyvertársa tudok lenni Mayer Jánosnak, népszerű földmivelésügyi miniszterünknek. Eljöttem, hogy azt a bizalmat, melyet két évtizedes munkámmal a

földmivelő gazdák, kicsinyek és nagyok körében megszereztem, ezt az értékes kincset felhasználjam a legsürgösebb közérdek sikeres szolgálatára: a mezőgazdasági hitel szövetkezeti megszervezésére.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet negyedik évtizedét eleven szövetkezeti szervezkedéssel fogjuk megkezdni. Szövetkezeti kongresszusunk felhívás lesz az ország összes önzetlen és népszerű községi vezetőihez, hogy csatlakozzanak hozzánk s magasra emelve az első uttorók zászlaját, akik Károlyi Sándor gróf hívó szavára megteremtették az első falusi hitelszövetkezeteket, vegyék át falujukban a szövetkezeti szervezkedés vezetőségét. A termés betakarítása után vármegyénként értekezletre hívjuk össze a falvak vezetőit s a szövetkezeti ügy közéleti barátait, hogy a szövetkezeti hálózat megerősítésének módját és eszközeit megbeszéljük.

Erdélyes szövetkezeti mozgalmat akarunk a magyar mezőgazdaság s a magyar falu megerősítésére, hogy a válságos időkkel biztonságosan dacolhassanak. Ehhez erős szövetkezeti öntudat, tiszta szövetkezeti közszellem, puritán szövetkezeti erkölcsök kellenek. A magyar falusi és tanyai polgárság összetartását a szövetkezeti együttérzésen keresztül fogjuk megeremteni. Nem bántunk senkit, de a szövetkező kisembereket se bántsa senki. Az államtól nem kérünk többet, mint azt, amit a háboru előtti törvények szelleme előír. A szövetkezetek kretét az önszorgalaj alapján kívánjuk felépíteni. Egyikünk se sajnálja a fáradságot a polgárság felvilágosítására, hogy saját létfenntartása érdekében cselekszik, ha a szövetkezetek tőkéjét a maga fillérjeivel is megerősíti. Hiszek a magyar falvak vezetőinek önzetlen népszerűségében, hiszem, hogy vannak apostolok, akik összejöveleken s ha kell házról-házra járva rábíják a falu és tanyavilág minden polgárát, hogy tőle telhetőleg egy vagy több üzletrésszel növelje a hitelszövetkezet tőkéjét. Minden porta legalább egy üzletrésszel jegyezzen! Ez legyen a jelszó s akkor egy-két év alatt olyan erő lesz a hitelszövetkezetekben, hogy függetlenné teszi a föld és falu népet minden hiteldrágaságtól.

Magyarország jövője a mezőgazdaság sorsától függ. A mezőgazdaságot pedig a szövetkezetek felvirágoztatása nélkül megmenteni nem lehet.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

A Roykó-féle Tiszaujlaki bajsuszpedró mindenütt kapható.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Istenem, hát mikor lesz már vége?!

Emberek ha találkoznak, utjuk ha keresztelje egymást, rongyos ruhájuk széle ha érinti a másét, tekintetük ha találkozik: fájdalom és szomorúság vonaglik s könny szálad arcukon alá.

Hova lett az ünnepek ezer bája, apró öröme, hova lett a rokonok ölekezése, csókja hova?

Könnyel gyurja a husvétli kalácsot a gyergyói székely asszony s meztelen, ruhátlan — cipőtlen gyermekek rongyán csuklik el a torka.

Istenem, hát mikor lesz már vége?

Képviselőink a parlamentben elszánt harcot vívnak a Bratianu cinikus, gőgös hadának elfogult törvénykezései ellen. Hiába minden! A sovinizmus végig gázol fejük felett: nincs számukra kegyelem.

A *jus minoritatum* a rabszolgaság joga s a parlamenti játék nem a tömegek akarata.

A román ellenzék a döntő ütközet utolsó akadályaihoz ért s mögötte kétségtelenül a tömegek szabadságvágya, életössztöne és végsőkig kergetett elkeseredése szorong.

Kenyérért kiáltanak éhező milliók, az emberi sors román földön szorongó eladósodott páriái.

Országunk, népünk nyakán az elnyomás, a kiváltságosok elvakult parazitái ülnek, hogy vakult, botor fejfel észre se vegyék a felszín alatt izzó elkeseredést, a lefolyt szennvedélyt, a halálra ítélt elszántságot.

Az 1928. ésszándó husvétja nem hozott örömet arcunkra, nevetést szánkra, kenyeret asztalunkra, ruhát elcsigázott testünkre, de elhozta a dobót a portánk elé, az adóvegrehajtott udvarunkra, kivették a fejszét, a csákanyt, a pennát, a munkát kezeink közül s a becsületesen szerzett keresetét tenyerünk-ből.

Nem épülnek itt gyárak, hajlékai az életnek, nem nyílnak itt vasútvonalak új ött-honok felé, nem tárnak itt fői a földméljerol kincseket gondos kezek, nem ad ennünk e föld nekünk.

A székely falvak fölött a kivándorlás fekete madarát hessegetik könnyes szemmel aggódó lelkek, de a vándorbot visszakiált:

Kenyérét adjatok!

A szentünnepeken hívó lélekkel az ósók emelte szent templomokba zárandokolunk s a megkorbácsolt Ur Jézus lábai előtt leroskadunk. Megkérdezzük lázadó ajkakkal: Istenem, hát mikor lesz már vége?!

*) A gyergyószentmiklósi Székely Szó c. lap husvétli számából vettük át ezt a gyönyörű cikket, mely híven tükrözi vissza a „Nagy-Rómánia” nyomoruságos állapotait. (Szerk.)

Michelin a gumik királya!

Világhírű PUCH kerékpárok, minden gyártmányú kerékpár alkatrészek raktárra érkeztek.

Autó és cséplőmotor-javítás, villanyszerelés, varrógépjavítás

Horváth József

mechanikai gépjavító műhelyében
Devecser, Deák-ter 22.

H I R E K

Az első áldozás.

Hatvannégy apró, csöpp kis iskolásgyermekek, testben-lélekben fehéren járult mult vasárnap reggel az oltárhoz, hogy először vegye magához Krisztus testét. Öröm csillogott az ártatlan, tiszta gyermekszemekben, fenségesen komoly meghatottság ült kicsi szíveikben, a mikor a véges emberi életnek ezt a megkapóan szép pillanatát végigélték. És maradandó, gyönyörű emléke lesz ez azoknak az apró emberkéeknek, akikre, úgy lehet, még igen nagy feladatok várnak az idők folyamán, akik most hitben megerősítve, Krisztus áldásában először részesültek az első szent áldozás által. Hatvannégy apró gyermeknek osztotta ki *Alasz* Miklós plébános a legmáltóságosabb Oltáriszentséget s gyönyörű, vallásos gondolatokban rendkívül gazdag beszédet intézett hozzájuk, vallásosságra, ember- és hazaszereztetre feladotta őket. Áldozás után pedig valamennyit dus reggelivel vendégelte meg az elemi iskolában.

— Képviselőnk Devecserben. Kerületünk illusztris képviselője, dr. *Schandi* Károly, az OKH. vezérigazgatója, e hó 29-én Devecserbe érkezik, hol a Mezőgazdasági-, Kereskedelmi- és Iparbank negyedik évi közgyűlésén fog elnökölni. A közgyűlés d. u. 4 órakor lesz a Casino nagytermében. Ezt megelőzőleg délelőtt 11 órakor képviselőnk Somlóvásárhelyen tart beszámolót, majd a bankgyűlés után és másnap délelőtt Devecserben tesz látogatásokat.

— A késmárki diákok találkozója. A Késmárki Ágostai Hitvallású Evangélikus Liceum és az Állami Felső Kereskedelmi iskola volt diákjainak találkozója 1928. május 6-án, vasárnap d. e. 10 órakor lesz a VIII. Főherceg Sándor-utca 8. szám alatt a régi képviselőházban. A részvétel a név, foglalkozás, az érettségizés évének, a látogatott intézet nevének (gimnázium vagy kereskedelmi iskola) és a pontos lakáscímnek közlése, valamint 5 P részvételi díjnak a m. kir. postatakarékpénztárnál nyitott 23435. számú számlánk javára való befizetése mellett a „Késmárki Diáktalálkozó Rendezőbizottságának” Budapest, VIII., Vas-u. 9—11. sz. alatt levelezőlapon bejelenteni.

— Elhúszott közgyűlés. A devecseri járási ipartestület mult vasárnapi közgyűlése a megjelent tagok csekély száma miatt ma, vasárnap délelőtt pont 9 órakor a Bellavits-féle

vendéglőben lesz megtartva a következő tárgyszorozattal: 1. Elméleti megnyitó. 2. Az elmúlt évi működésről jelentés. 3. Számvizsgálók jelentése a pénztári bevételekről és kiadásokról. 4. Az 1928. évi költségvetés tárgyalása. 5. Ipartestületi ügyész, jegyző, iskolai biztosok, békéltető bizottsági tagok, számvizsgálók és pénztáros választása. 6. Esetleges indítványok, melyek írásbelileg 48 óra előtt az előjárásnál beadandók. A gyűlés, teki tet nélkül a megjelentek számára, határozatképes lesz.

— Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és örökös félelemrészben szenved, ha hasgörcs, szívfájás, mellnyomás és fuldoklási rohamok kínozzák, akkor igyék reggel éhgyomorral 1—2 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert ez gyorsan megszünteti az emésztési zavarok okait s biztosan elhárítja a vértolulást. Az emésztőszervek gyógyításának több orvostanára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyek a tápcsatorna tartalmának önmérgezéséből származnak, a *Ferenc József* viz kitűnően beválik. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Vitézek értekezlete. A devecseri járási vitézi testület f. évi április hó 29-én délelőtt 9 órakor Devecserben a községházal értekezletet tart.

— „A Devecseri Kath. Legényegylet” tagjai szórakoztatására április 15-én színelőadást rendezett. A műkedvelő gárda Guthi Soma „Cylinder” című bohózatát játszotta és a sokkott siker ezulal sem maradt el, mert a közönség könnyfakasztó kacagással töltötte az estét. A szereplők közül megemlítést érdemel *Hanis* Mariska, *Schäffer* Klári és *Marion* Lajos. De többiek is jól játszottak.

— A pápa—devecser—sümegei autóbusszjárat, mint értesülünk, a közel jövőben megindul. Menetrendje is készen van már, a mely bizony nemhogy használna, ellenkezőleg árt nekünk. Ugyanis reggel 8 órakor indulna Devecserből Pápara. Ezzel pedig azt a csekély idegenforgalmat is elveszi tőlünk, amely úgy-ahogy még a csütörtöki hetipiacokon mutatkozik. Pápa városa, amely járásunk felső vidékét már amugy is elhódította tőlünk s nagyratörő ambíciója folytán megyei székhellyé akarja kinőni magát, minden eszközt felhasznál arra, hogy az egész megye kényszerítve legyen Pápa kereskedelmébe bekapcsolódni. Eleve tiltakozunk az autóbusszjárat illetén beállítása ellen, mely amugy is gyenge kereskedelmünk és iparunknak igen nagy kárára lenne. Az ügyre még visszatérünk.

— A csékuti műkedvelő. Mult számunkban azt írtuk, hogy a csékuti ifjusági egyesület husvét másnapján műkedvelő előadást rendezett. Mint most Csékutról közlik velünk, ezt az előadást nem az ifjusági egyesület, hanem csak az ifjuság rendezte. Hát nekünk így is jó. Hanem azt igazán nem tudjuk meg-

Igyál

KATHREINER-féle

KNEIPP

malátakávé

Gyermekaid nagyszerű itala,
amelytől erőteljesen fejlődnek,

érteni, hogy akkora kis faluban, mint Csékut, miért kell az ifjuságnak két pártra szakadni? Az ifjusági egyesületnek van 22 tagja, az ifjuság pedig számlál 25-öt; nem lenne okosabb dolog együtt munkálkodni, egyesült erővel dolgozni a falu, a háza javára? Persze, magyarak vagyunk, hát marjuk egymást.

— Program szerint folynak az erdősítési munkálatok. A trianoni béke következtében elveszett Magyarország erdőségeinek túlnyomó része. A földművelési kormány ezért nagyszabású erdősítési programot dolgozott ki s az erdősítési munkálatok már meg is indultak. Az érdekelt gazdaközönség körében oly nagy érdeklődés az erdősítés iránt, hogy a miniszteriumnak a jövő évi költségvetés keretébe nagyobb összeget kellett felvennie kizárólag azért, hogy a gazdaközönség részére a szültséges szaktanácsokat, üzemi terveket az erdőhivatalok megadhassák. A csemetenevelés is nagy arányokban folyik, hogy az éventéknél tervezett erdősítési műveletekre elegendő készlet álljon rendelkezésre. Arra való tekintettel, hogy az erdői szakiskolák nem képesek elegendő szakképzett egyént nevelni, tervbe van véve az erdőgazgatóságok székhelyén tartandó négy hetes rendkívüli erdői tanfolyamok rendezése is. Gondolt fognak fordítani a szikes földek beerdősítésére is. Püspökladányban erdészeti szakkisérleti állomást állítottak fel, hogy megállapítsák, vajjon a szikes talajnak milyen fánemek felelnek meg.

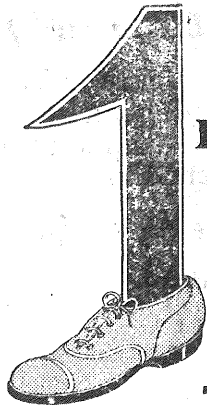
— A devecséri anyakönyv. **Születés:** Apr. 15. Kovács István urad. cseléd és neje Csurgai Ilona leánya Ilona rk. — Apr. 18. Tóth János szántógépkészelő és neje Vasvári Karolin leánya Irén ref. — **Halálozás:** Apr. 13. öz. Molnár Péterné szül. Szűcs Erzsébet 66 éves, rk., szerviszióvaj. — Apr. 17. Kovács Ilona 1 hetes, rk., veleszületett gyengeség. — Molnár P. Antalné sz. Somogyi Rozália 67 éves, rk., gümőkór. — Szabó Julianna 9 éves, rk., tüdőgyulladás. — **Házasságot** nem kötöttek.

A három Szöresök.

Somlókörményén sűrűn találunk azonos nevű helységekre most is, a török-uralomelőtti időkben még inkább. Ilyenek: két Pirit, két Kamond, két Berzseny (az eltűnt Nagy- vagy Egyház-Berzseny s határában a XVI. században keletkezett Kis-Berzseny), két Jenő (Somló(kis)-Jenő és a már elenyészett Nagy-Jenő, a mostani túskevári állomás tájékán), három Iszkáz, három Torna (egyik: a jelentégs Somlóvásárhely, a másik: helytelen jelzővel Apácatorna, mert sohasem laktak benne apácák, a harmadik: Tornapincók, 1637. körül telepítette az akkoriban megnemesült Gögös-család) és három Szöresök. Tornapincók és Kisberzseny kivételével mind ősrégi település, egyik-másik éppen a szlávok név-emlékével.

A honfoglalás után a szükségszerű fejlődés eredményeképpen ezen a vidéken kialakult ispánságok: a vas megyei karakói várispánság és a somló királyi uradalom. A mostani **Karakószöresök** a korai időkben kétségtelenül karakói várföld — erre mutat az előnév: **Karakó**. Vagyis: **Karakónak a Szöresökeje**. A várjobbagyok folyamatos megnemesültével Karakó Szöresöke köznemesi birtok lesz, amilyenek megmaradt 1848-ig, több tekintetben egészen a mai napig.

A község ősi törzsoős családjá a **Szöresöky** (1366.: „de Zwrcuk“, 1733.: „Zercsek“). A mag, amely idővel széttért, több ágra szakad, különböző neveket vesz fel és a közben beszámazottakkal együtt községet alkot. Így alakulnak a jellegzetes közbirtokosságok (compossessoratus), nemes községek, a Marcal és a Torna mentén meglehetősen sűrűn. (Adorjánháza, Egeralja, Csöge, nagyság tekintetében a második a megyében, Torna, Berzseny, Pirit, Alacsony stb.) A törzs-család, a helységalapító nemzetség azután idők multával összezúgorodik, sőt kifogy az. Ősi földből, amint éppen a Szöresöky családnál látjuk, amely a XIV. században még egyedül bírja Karakószöresöket (1366—1383 között négy földmódu, előkelő — homo regius — sarját említi) s a XVIII. század elején származáshelyén már nyoma sincs — a szomszéd Kemencsal-

1 + 1 = ?
EZT ADJA ÖSSZE:

Kitűnő forma +
Kiváló minőség +
Kényelmes járás +
Hosszú élettartam +

OLCSÓ ÁR

Eredmény = **DORCO**
Gumitalpú vászoncipő

ján mint kisbirtokos éldegél. (1733. Kocsban és Kissomlón.)

Somlóvidékre a legkritikusabb törökidő: a XVI. és XVII. század fordulója. Régi községek és családok merülnek el, helyettük újak tűnnek fel, egész közbirtokosságok alakulnak át teljesen. A Vas—Zala—veszprémi-határon közel felszáz olyan kisebb-nagyobb helységet tudunk, melyeknek jeltelen sirját akkorigiban ásta meg a török.

1593-ban Karakószöresökon élő nemes családok mindegyikéről — pusztán a név után — kimutatható a beszármaszás. A Noszlopy: Noszlopáról, a Berzsenyi: az elpusztult Egyház- vagy Nagy-Berzsenyből, illetve az új Kis-Berzseny helységéből költözött ide, egyetemben a Hanyból való: Hanyi, a Csippánházaról való Csippán(házy) családdal. A jogcim: házasság, birtokvétel vagy donáció. Így gyökeresedek meg Karakószöresökon az említettek kivül: a Vas-pöri, Mészöly, Forintos, Jakab, Nemes (nberzsenyi), Kovács (Nagyjenőből), Szabó (ugy látom: izsákfalvai) és **Deesházáról** a Deés család, melynek ebben a helységben való feltűnése ideje előttem ismeretlen. De annyi bizonyos, a Deés nem Karakószöresök törzsoős családja, aminek Házy Alajos néhai túskevári plébános részben kéziratban maradt munkája (a túskevári plébánia irattárában) és egy Somlóról legújabbban írt, sajtóalá mostanában szánt munka kéziratát a Deés család jelenlegi karakószöresöki lakóhelye és a nála lévő oklevél alapján feltűnteti. Ez a körülmény is készlet a három Szöresök nevének és hollétének tisztázására, nehogy a helyi történetben téves tudat gyökeresedjen meg.

A Deés család szóbanlévő okleveléből (itt és a veszprémi kápt. levéltárban) kiolvasható rövid tartalom: 1299. Agnes királyné **Arki Bánya Szöresök-i** fegyveres jobbágyai (Rud fia:) László és (Tiborc fia:) DEÉS által (Opom fia:) Zoda, (Balázs fia:) BORS és Miklós „szöresöki“ nemesek ellen panaszt emelnek. Az alperes nemesek: Zoda, Bors és Miklós a felperes várjobbagyokat: Lászlót és Deés-t, valamint rokonságukat kegyetlenül megverték, vagyonukat elvették s a királyné Arki Bánya Szöresök nevű birtokát („Szöresök“ határában), ahol a nevezett várjobbagyok szolgálták, hatalmasul elfoglalták. Bűnüket koholt okmánykésztés nagybűnnel tetézték, amiért a királyi kuria Zoda, Bors és Miklós-t az ország törvényei szerint arra ítélte, hogy „tűzben égetve hajtsanak meg“ és minden javaik elkoboztassanak. — A vagyon értéke 40 marka, tehát tekintélyes; a birtok, a leirt határjelek után ítélve, a borsszöresöki határnak kelet-felől a Tornáig mintegy fele-része. — A határjelek kétségtelenül teszik, hogy itt, vagyis a jelző nélküli „Szöresök“ alatt valóban **Bor(s)zöresök ertandó**, lévén ezzel határos Bogdán (Bugdan), melyet az oklevél szomszédos határként megemlít. No és más forrásból is tudjuk, hogy Arkibánya Szöresök a királynék birtoka, Bor(s)zöresök határában létezett (Csánki, Magyarország történeti földr.) Annak ellenben semmi nyoma, hogy akár Arkibánya Szöresök, akár Bogdán nevű birtok Karakószöresökon képezte volna határos szomszédját, valamint

annak sem, hogy Karakószöresök okleveles időben a királynék birtoka lett volna. A Deés család oklevele tehát nem vonatkozhatik Karakószöresökre, hanem Bor(s)zöresökre illetékes.

Az idézett oklevélből világos, hogy a jelző nélküli Szöresöknak 1299-ben egy szöresöki BORS nevű ura volt, nyilvánvaló, akiről BORS SZÖRCSÖKJE-nek neveztek el, minden bizonynyal ettől fogva, a helységet. (Oklevelesen kimutatható: a B o r s személynevből sokkal később lett „s“-nélkül a mai „**Bor**“ előnév.) Hogy ekkor jelző nélküli jön elő a község, illetve a három bevándolt itteni nemes, egész természetes. A másik két Szöresöknak van már ekkor előneve, egyiket Karakó-ról, másikat kiárkolt bányájáról nevezik. A pusztá „Szöresök“ tehát csak az lehet, amelyiknek ebben az időtájban keletkezik előneve a halálra ítélt, híressé lett Bors-ról. (A katonai térkép szerint: a hegyalja: „Bors-erdei dűlő“.)

Bor(s)zöresök a jelentékenyebb helységek közül való. 1299. Szent-Tamás tiszteletére plébánia templom van benne, a falu kelős közepén. (Fele része a királyné birtoka.) Ott, ahol ma is van. Plébánosát, együtt a lovasi plébánosnal, jóval később, a XVI. század közepén is említi a vásárhelyi apácák urbáriuma. Egyébként — láttuk — **részben** nemesi birtok ekkor és ilyenek jön elének az utóbbi századokban. A „nemes-szer“ nem ismeretlen ma sem. Részben püspöki birtok volt.

Arkibánya Szöresök legrégebben a királyné birtoka, maradványa a magánkézre jutott somló királyi uradalomnak. Ez az Arkibánya Szöresök fele-része a bor(s)zöresöki határak s meglehet, magának a falunak is. Vagyis: a nem nemes-rész értendő alatta, ami később a győri püspökségé lett. De az is lehet, hogy Borsszöresöktől teljesen különállt a helység (a határ: világosan Borsszöresök fel-része) s később ezt nevezték — miután a Deés család megnemesült — **Deesházának**. Ez, a Deesháza, a Deés család ősi származási helye, innét származott idővel szerteszét, Karakószöresökre is.

Kétségtelen, Deesháza ma is ismert hasonló nevű dűlő helyén létezett, a Devecserral szomszédos bor(s)zöresöki határában. A XVI. század elején még szerepel írásos emlékekben. Egy telkes nemesek lakta kisebb helység, ősi családja a Deés, Deesházy, Vargyas, Vargyassy. 1511. a vásárhelyi apácák somlói urberes szölbirtokosai közt találjuk neveiket.

Bor(s)zöresöknak Somlóvásárhely felől részén keresendő a már szintén eltűnt **Ikland**, hasonlóképpen néhány telkes-nemes lakta kicsi falucska (inkább major). Törzs-családjá: az Iklandy, de sorolnak föl benne Deés, Deesházy és Vargyassy (Vargyassy) nevűeket is. Nyomat dűlő-név őrzi, — amint az Ugi (Ughy) család is egy rég a földszine alá került helységről (Ug — valahol e vidéken) vett nevet tartott fönn napjainkig. (A „Gerecs-dűlő“ a Gerecs-családdal függ össze.)

Porkoláb István

Ujdonság! Ujdonság!
„NOVOGIN“
szinescipőpolvoszer
 divatszínű cipők tisztítására.
 Kizárólag
NAVILMOS
 bőrkereskedésében
 Devecser, Kossuth Lajos-u. 13.

vht. sz. 211/1928

Arverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a devecseri kir. bíróság 2541/927/2 és 2599/2/927 sz. végzése folytán dr. Mautner Elemér ügy. ált. képv. Mautner Testvérek végrehajtató részére 96 P, Gárdián József ált. képv. Rom. Kath. Egyház végreh. részére 3586 P. végrehajtást szenvedett ellen összesen 13186 P. törlekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán átperesétől lefogalt és 3000 P-re becsült ingóságokra a devecseri kir. bíróság 1927. PK. 2798/4 sz. végzésével az arverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy lefoglalások követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, átperes lakásán, Nozsiópon leendő megtartására határozott 1928. május 2-án d. e. 9 órája kitűzték, amikor a bíróság lefogalt 1 géz-csöplőgép s egyéb ingóságok a leg többet igényelt készpénzfizetés mellett, az irkáség esetén becsáron alul is el fogják adni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtatók követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben fősűkre a foglalás korábban eszközöltetett volna és az arverési jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján történt kihirdetését követő naptól számítatik.

Devecser, 1928. ápr. 7.

WEITZEL ANTAL
 bír. végrehajtó.

881/1928, i.k.s.

Arverési hirdetés.

Özv. Nay Vilmosné végrehajtatónak Sáska István végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtást arverést 6554 P és 48 P törlekövetelés és jéreléki behajtása végett a devecseri kir. járásbíróság területén levő, Devecser községben fekvő a devecseri 1348 sz. tjkvben A + 2 sor 39/b hrsz. alatt felvett udvartérre 2000 P kikiáltási árban elrendeli.

Az arverést 1928. május 5-én d. u. 8 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az arverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az arverési szándékozók kötelesek bánatpénzt a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapíroban a kikiáltásnál letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az arverési feltételeket aláírni (1881: LX. tc. 147., 150., 170. §§.; 1908: XL. tc. 21. §.).

Az, aki a kikiáltási árát magasabb letétet tett, ha többet igényel senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerinti megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százaléka megfizetésével (1908: XL. 25. §.).

Devecser, 1928. márc. 5.

Dr. KARSAY a. k.
 A kiadomány hiteltől:
KOVÁCS a. k.

Üzletáthelyezés

Tisztelettel tudatom m. t. vendégeimmel, hogy a Baross-utcában évtizedek óta fennálló

Nemzeti-kávéház

f. évi május hó 1-én Vásárhelyi-utca 2. szám alá (volt Fischer-féle üzlet-helyiségbe) helyeztem át.

Midőn ezt szíves tudomásul adni szerencsém van, tisztelettel kérem m. t. vendégeimnek további nb. szíves pártfogását.

Teljes tisztelettel:

özv. Ballér Józsefné
 kávé

Legjobb minőségű

gépszij

minden méretben állandóan kapható

Nay Vilmos

bőrkereskedésében
 Devecser, Kossuth Lajos-u. 13.

Kiadó lakás

Devecserben Arany János-u. 20. sz. alatt egy szoba-konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás kiadó. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

Oláh Károly

A Somlóvásárhelyi Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszliöz Szövetkezet ajánlja elismerten jóminőségű

pálinkáit

Állandó raktár törköly-, seprő- és gyümölcspálinkákból. Eladás nagyban és kismértékben.

Földbirtokokra

(5 holdtól, holdankint 700 P-ig) becslés nélkül, 35 évi amortizációra, 7 1/2% kamatalapon, az ország legnagyobb pénzintézetétől

5 nap alatt gyorsfolyósítás!

Házakra: 5-10 évig terjedő átmeneti kölcsönök

Kisipari hiteleket váltóra, 12%-ra szerzünk. Váltóhitelet folyósítunk magánpénzből (legfeljebb 1 évi időtartamra) hetikamatra, hitelképes kereskedőknek, háztulajdonosoknak és információképes tisztviselőknek, magánosoknak.

Ékszerfedezetre az érték 80%-ig azonnal folyósítunk.

„New-York“ hitelroda

Budapest, VI. Podmaniczky-u. 29.

(Válaszbélyeg beküldendő.)

Az anyagi gondok nehéz napjaiban,

amikor úgyszólván senkinek a keresete nem fűdi a kiadásokat

szép pénzt kereshet

mint fő- vagy mellékfoglalkozással, ha értékes és érdekes könyveinknek részlejtetéses terjesztésére vállalkozik. Mi ugyanis megtanítjuk, hogyan kell eladni könyveket részlejtetésre. A mi kiadványaink mind márkás, irodalmi művek, amelyeknek terjesztésével tehát tisztességes megélhetést vagy minden esetre szép mellékjövedelmet biztosíthat magának. Még ma írjon díjtalan ismertető nyomtatványokért, amelyeket szívesen megküld a

»PALLADIS« könyvosztálya
 Budapest, V., Alkotmány-u. 4.

Értesitem a t. közönséget, hogy Csellömölkőn, Sági-utca 35. sz. alatt

kőfaragó és sirkőraktárt

nyitottam.

Állandóan raktáron tartok:

Svéd granit, Spenit, Labrador, Rusziczal és Carrara stb. minőségű síremlékeket, egyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát. Témától munkálatokat: aranyozást, vésést, síremlékek lebontását, átdolgozását és csi-szobrását jutányos áron vállalom

Tervek, rajzok és költségvetés díjmentesen

Kiváló tisztelettel:

SINGER MIKSA

kőfaragó

